

Programa per a l'establiment de colònies controlades de gats en àmbits urbans

Servei de Salut Pública

Data de revisió setembre 2010

INTRODUCCIÓ

Els darrers canvis en la percepció del entorn urbà experimentats al si de la nostra societat van tenir com a resultat l'aprovació de la Llei de protecció dels animals (decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals), la qual reconeix que aquests tenen "*sensibilitat psíquica, a més de física*". Aquest fet comporta que els siguin reconeguts uns drets per la seva condició animal. Així mateix, la Llei prohibeix el sacrifici dels animals excepte que el motivin les circumstàncies humanitàries i sanitàries que s'estableixin per via reglamentària, en compliment del preceptiu "*respecte per la seva vida*", i a més es defensa que "*la visquin en condicions dignes i es prohibeixen accions que els puguin causar danys*".

Per tot això, les solucions que es proposen en el moment d'abordar els problemes que generen els animals de companyia s'han d'ajustar a la normativa actual, la qual recull el sentir de la nostra societat vers els animals amb plantejaments conservacionistes, respectant el seu dret a viure i a mantenir la seva forma de vida.

Aquesta posició es compartida pel Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona i amb el propòsit de generalitzar-la s'ha establert un programa per a l'establiment de les colònies de gats ubicades en àmbits urbans.

LA SITUACIÓ A LES NOSTRES CIUTATS

Ningú pot negar que els gats formen part de la fauna urbana i rural, essent un bon nombre d'ells els que viuen en les nostres llars com uns membres més de la família. Poc a poc s'ha anat modificant la seva funció tradicional de controlador biològic per la d'animal de companyia, guanyant adeptes i aconseguint fer-se un lloc a les nostres llars per la seva forma de ser. Aquests petits felins s'adapten fàcilment a espais no massa espaiosos com ara és un pis, i no requereixen d'excessives atencions per al seu benestar sense exigir un temps addicional d'esbarjo per satisfer les seves necessitats.

Malgrat tot la situació no és ni de bon tros tan idíl·lica com sembla. La manca d'escrúpols i d'educació d'algunes persones, juntament amb les característiques pròpies del seu caràcter independent, fa que el creixement del nombre de gats rodamons sigui una realitat en les nostres ciutats. Colonitzen espais urbans on troben aliments i aixopluc. Això, unit al fet de no tenir depredadors, permet que els col·lectius de gats es reproduïxin ràpida i fàcilment arribant a assolir poblacions desproporcionades.

Aquesta situació, comporta que hi hagin opinions enfrontades entre els defensors i els detractors. La realitat és que la seva presència comporta un seguit de problemes, on la salubritat de l'entorn és la més compromesa i resulta més preocupant. En aquest sentit, s'han realitzat multituds d'actuacions, sovint encaminades a la retirada sistemàtica dels gats de les zones com si es tractessin d'una veritable plaga. Altrament, considerant l'evolució d'aquest procés al llarg del temps, s'ha comprovat que aquests tipus de mesures no són eficaces i no aconsegueixen l'objectiu de controlar la població. Les colònies acostumen a refer-se en un període curt de temps, i aleshores reapareix el problema. A més, cada cop aquest tipus d'actuacions estan més allunyades del sentir de la ciutadania, així com dels principis i els objectius marcats pel text refós de la llei de protecció dels animals.

Per tot això, des del Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona hem optat per aquelles solucions que s'han mostrat més eficaces al llarg del temps i que passen per respectar els col·lectius de gats, orientant-les cap a la proposta de formar colònies, sempre que l'espai que ocupin ho permeti.

Les colònies controlades de gats a les zones urbanes s'han consolidat com l'opció per aconseguir una situació d'equilibri entre els gats, les persones i altres elements de la quotidianitat urbana, de cara a la millora de les condicions sanitàries dels gats i a la salubritat de l'entorn que habiten i comparteixen amb nosaltres

AVANTATGES QUE GENERA UNA COLÒNIA CONTROLADA DE GATS

- Millora de les condicions de salubritat de l'entorn de la colònia: derivades de les actuacions sobre el medi - sorralles, menjadores, abeuradors, tractaments medi ambientals - i les realitzades sobre els individus.
- En ser els gats objecte d'un seguit de mesures per a optimitzar les seves condicions sanitàries - tractaments anti-parasitaris, eliminació d'animals amb malalties infecto-contagioses greus, vigilància de la presència d'animals malalts, tractament de patologies – s'obté una millora de l'estat sanitari dels individus. Aquestes mesures repercuteixen en la millora de les condicions de salubritat de l'entorn i la percepció que es té dels gats.
- Mantenir un cens estable de la colònia mitjançant l'esterilització dels gats, fet que permet evitar la superpoblació i el deteriorament de les condicions de salubritat. L'esterilització, a més, evita les baralles derivades del zel i el deteriorament prematur de la condició física de les femelles per les múltiples gestacions.
- Millora de la condició física per a una adequada nutrició, a més el fet d'emprar aliment sec evita en gran mesura la descomposició dels menjar i la presència de plagues.
- Afavorir la comprensió ciutadana en mantenir colònies controlades, disminuint d'aquesta manera les queixes per molèsties, ja que els gats es mostren menys conflictius
- Col·laborar amb voluntaris i societats protectores, els quals veuen complida la seva demanda de protecció i respecte als animals. A més, s'afegeix el benefici que per algunes persones suposa el tenir cura d'aquests gats.

ACTUACIONS DE L'AJUNTAMENT

Cal tenir present que l'establiment d'una colònia de gats implica la coordinació de diferents serveis municipals: via pública, salut pública, medi ambient, policia municipal; a més dels ciutadans o protectores que, voluntàriament, vulguin contribuir en les tasques de manteniment i desenvolupament de la colònia. Fins i tot cal contemplar la modificació de l'ordenança d'animals de companyia la qual pot regular les normes que regeixen en l'establiment de colònies controlades i de quina manera es pot participar com a cuidador.

Per a l'establiment d'una colònia de gats cal diferenciar entre dues actuacions conjuntes: les actuacions sobre els gats i les de millora de les condicions de salubritat de l'entorn on s'ubica la colònia.

Actuacions sobre els gats

L'actuació sobre els gats està adreçada a conèixer l'estat sanitari de la colònia, prenent les mesures necessàries per tal de millorar-lo, d'assegurar el control de la natalitat i de disposar d'un cens de la colònia i de la seva identificació. Això comporta:

La captura i trasllat dels gats al centre veterinari on es faran les actuacions clíniques seguint el protocol d'actuació per al sanejament i la reintroducció de gats en colònies controlades* el qual contempla les següents actuacions:

- Proves serològiques per a la detecció de la leucèmia i immunodeficiència felines.
- Esterilització dels gats.
- Marcatge auricular per identificar els gats ja controlats.
- Desparasitació externa i interna.

Aquestes actuacions quedaran reflectides en una fitxa d'actuació clínica* a omplir pel veterinari, i a partir de les dades que consten en les diferents fitxes es pot confeccionar el cens de la colònia. Amb l'objectiu de millorar la identificació dels animals es recomana complementar la fitxa clínica amb una imatge fotogràfica del gat.

El marcatge auricular està considerat una amputació i com a tal requereix petició d'autorització al Departament de Medi Ambient i Habitatge. Per facilitar aquest tràmit hi ha un model de sol·licitud d'autorització* que l'ajuntament haurà de remetre aquest Departament, la primera vegada que s'inicien aquest tipus d'actuacions. **Veure apartat de documentació tècnica.**

- **Sobre l'entorn**

Les actuacions estan orientades a assegurar les condicions de salubritat. D'una banda, hi ha un seguit d'accions adreçades al sanejament de l'entorn, neteja de l'espai i tractament, ambiental, si escau, per tal d'assolir uns nivells adients de salubritat.

D'altra banda, es requereix la instal·lació d'un *mobiliari específic* (abeuradors, menjadores, sorral, zona d'aixopluc, i fins i tot gratadors) que afavoreixin les tasques de manteniment i aportin confort als animals.

Informació als ciutadans

Per tal de recolzar totes aquestes actuacions i amb l'objectiu de conscienciar els ciutadans dels beneficis que comporten les actuacions que s'estan duent a terme, es recomana dur a terme una campanya d'informació veïnal, així com realitzar la important tasca de reconduir les conductes d'aquells ciutadans que alimenten de forma compulsiva els gats.

Per facilitar aquesta campanya el Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona ha editat un díptic informatiu "Les colònies de gats als àmbits urbans" * en el qual es recullen els avantatges que comporta aquesta mena d'actuacions. Aquests díptics informatius els podran personalitzar, cada municipi, amb l'escut i amb dades de l'Ajuntament.

Control i seguiment de la colònia

La tasca de control i seguiment de la colònia de gats comporta una vessant de coordinació del personal i dels voluntaris que la gestionen, tots ells han de procurar el manteniment dels gats i de les condicions de salubritat de l'entorn. Una altra vessant inclou el control del cens de la colònia i de les actuacions que es realitzen sobre els gats. Per facilitar aquesta tasca es posa a disposició dels municipis uns models tipus:

- La fitxa d'actuació clínica descrita en l'apartat d'actuacions clíniques, la qual permet disposar de l'historial clínic de cadascun dels gats, conèixer les actuacions a que han estat sotmesos, els tractaments que s'han realitzat i les dades complementàries relatives a la seva identificació, com ara la descripció del gat i de les imatges fotogràfiques que es disposin dels animals.
- La taula de control és un quadre resum de les actuacions realitzades sobre els grups de gats, que permet l'actualització del cens i el recull de dades per a l'elaboració de la memòria justificativa d'activitats realitzades en la colònia.

ACTUACIONS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Assessorament tècnic per als municipis

Els municipis interessats en rebre assessorament tècnic, per avaluar les possibilitats per a l'establiment de colònies de gats en l'àmbit urbà, el podran sol·licitar mitjançant la fitxa d'assessorament, que trobaran a la web de Salut Pública de Diputació de Barcelona.

Posteriorment, s'acordarà una visita al municipi amb els tècnics de la Unitat de Sanitat Ambiental, de la qual derivarà un informe d'avaluació i proposta per a l'establiment de les colònies, tenint en compte el territori d'ubicació, l'ús al qual està destinat l'espai, l'impacte que suposa la seva implantació i les repercussions que comporta. Es dóna especialment importància al manteniment de la colònia i al número aproximat de gats que la compondran (càrrega ecològica).

Suport econòmic

S'ofereix des del Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona mitjançant convocatòria anual del Catàleg d'activitats i serveis locals de la Diputació de Barcelona.

Documentació tècnica:

La Unitat de Sanitat Ambiental, per tal de facilitar les tasques abans esmentades ha elaborat un seguit de documents que ja s'han esmentat al llarg d'aquest document els qual estan a disposició dels tècnics municipals prèvia sol·licitud.

- Protocol d'actuació per al sanejament i reintroducció de gats en colònies controlades
- Sol·licitud d'autorització per al marcatge auricular dels gats
- Fitxa d'actuació clínica
- Taula de control colònies de gats
- Díptic: Les colònies de gats als àmbits urbans

